

УДК 340

Рибалко А.О.

студ. гр. Ю-119 НУ «Запорізька політехніка»

ЗЕМЛЯ ЯК ОБ'ЄКТ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ

Земельне право являє собою самостійну галузь права в українському законодавстві. В широкому розумінні воно являє собою сукупність земельно-правових норм, які на засадах юридичної рівності форм власності на землю регулюють земельні відносини з метою її раціонального використання та охорони. Враховуючи перспективи розвитку української аграрної промисловості та можливості її реалізації питання земельно-правових відносин завжди будуть мати свою актуальність в нашому суспільстві. Особливо враховуючи політичні реалії земельних реформ виникають інші питання практичного характеру. Одним з яких є реалізація прав за земельним законодавством.

Згідно зі статтею 14 Конституції України земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави. Це положення Основного закону відображено в Земельному кодексі України, Законах України «Про охорону земель», «Про охорону навколишнього природного середовища» та інших нормативно-правових актах.

Вивченням цієї проблеми займалися: Лисанець О.С., Золотарьова Н.І., Вівчаренко О.А., Шульга В.М., та інші науковці у галузі земельного права.

Законодавець дає докладний перелік об'єктів правової охорони у статті 5 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», серед яких земля названа найпершим. Серед теоретичних підходів до визначення землі слід зазначити позицію В. В. Носіка. На думку науковця, в юридичному значенні земля (як об'єкт права власності Українського народу)

– це розташований над надрами, територіально обмежений кордонами України, цілісний, нерухомий поверхневий шар земної кори, який є основою ландшафту і просторовим базисом для гармонійного розподілу місць розселення, діяльності людей, об'єктів природно-заповідного фонду з урахуванням економічних, соціальних, екологічних та інших інтересів суспільства, належить народові на праві власності, і є національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави.

Як визначає Закон України «Про охорону земель», охорона земель - це система правових, організаційних, економічних, технологічних та інших заходів, спрямованих на раціональне використання земель, захист від шкідливого антропогенного впливу, відтворення і підвищення родючості ґрунтів, підвищення продуктивності земель лісового фонду.

В статті 1 Закону України «Про охорону земель» зазначено, що ґрунт – це природно-історичне органо-мінеральне тіло, що утворилося на поверхні земної кори і є осередком найбільшої концентрації поживних речовин, основою життя та розвитку людства завдяки найціннішій війвласивості – родючості, а охорона ґрунтів є системою правових, організаційних, технологічних та інших заходів, спрямованих на збереження і відтворення родючості та цілісності ґрунтів, їх захист від деградації, ведення сільськогосподарського виробництва з дотриманням ґрунтозахисних технологій та забезпеченням екологічної безпеки довкілля.

Проблема охорони земель є світовою, а в останні роки і дуже актуальною. За 10 тис. Років використання людиною земельних ресурсів для виготовлення сільськогосподарської продукції, площапридатних земель скоротилася на 2 млрд. га. Людство щорічно втрачало в середньому приблизно 20 тис. га. корисних земель. Як слушно зазначає Вівчаренко О.А., більша частина нинішніх пустель є наслідком сільськогосподарської діяльності людини: за останні 1,0 – 1,5 тис. Років площа пустель на нашій планеті збільшилася у тричі. Високопродуктивні земельні ресурси перетворювалися у не придатні, що характеризувалися зруйнованим ґрунтовим покривом, докорінно видозміненим рельєфом.

Виходячі з вищенаведеного, а також підсумовуючи праці вітчизняних науковців в сфері земельного законодавства, правова охорона земель є одним з найважливіших завдань сучасної світової законодавчої ініціативи в цілому, та українського законодавства в галузі земельних правовідносин зокрема.